

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru aprobarea Metodologiei de ajustare a prețurilor în cadrul devizelor generale aferente proiectelor de infrastructură publică finanțate prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată și al art. 12 alin (2²) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2016, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre:

Art. 1 - Se aprobă **Metodologia de ajustare a prețurilor în cadrul devizelor generale aferente proiectelor de infrastructură publică finanțate prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020**, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2 - (1) În termen de maximum șase luni de la data intrării în vigoare a prezentei metodologii beneficiarii pot solicita documentat autorității de management pentru Programul operațional Infrastructura mare/Organismului intermediar pentru transport majorarea valorii totale eligibile a contractelor/deciziilor de finanțare sau majorarea valorii totale eligibile a ordinelor de finanțare în vederea asigurării ajustărilor de preț.

(2) Nerespectarea termenului prevăzut la alin. (1) atrage decăderea beneficiarului din dreptul de a solicita majorarea valorii totale eligibile a contractelor/deciziilor de finanțare sau majorarea valorii totale eligibile a ordinelor de finanțare .

Art. 3 - Actele adiționale aferente contractelor de achiziții publice/sectoriale, încheiate ca urmare a aplicării prezentei metodologii, trebuie să respecte prevederile legislației privind achizițiile publice, în caz contrar, autoritatea de management pentru Programul Operațional Infrastructura Mare/Organismul Intermediar pentru Transport având dreptul de a aplica reduceri procentuale sau corecții financiare, după caz.

PRIM-MINISTRU,

LUDOVIC ORBAN

Metodologia de ajustare a prețurilor în cadrul devizelor generale aferente proiectelor de infrastructură publică finanțate prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020

1. Context/ Introducere

În ultimii ani, costurile de construcție în România au crescut într-un ritm alert. Mai multe proiecte din cadrul POIM, în special proiecte de apă, dar nu numai, se află într-o situație în care valoarea proiectului a fost estimată pe baza prețurilor din anii 2014 sau 2015, cu o rezervă limitată pentru ajustarea prețurilor (8 sau 9%) sau chiar nicio rezervă. În ultima perioadă, a apărut clar că valoarea acestor proiecte este subevaluată.

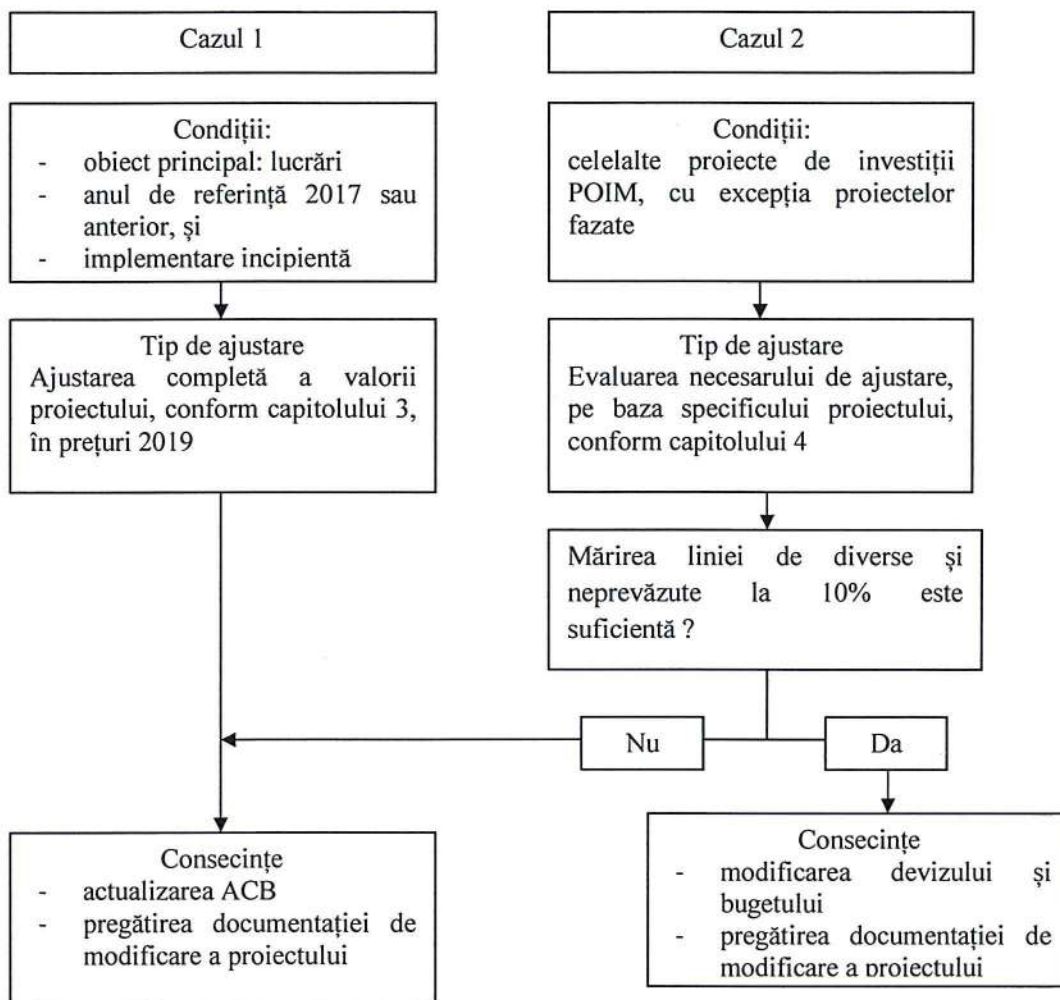
Din discuții preliminare cu Comisia Europeană (DG Regio – Unitatea România), a reieșit faptul că ar putea Comisia Europeană să fie de acord cu o mărire a valorii eligibile a proiectelor majore (printr-o amendare a deciziei de finanțare emise de CE), cu condiția ca mărirea valorii să fie justificată și impactul asupra analizei cost-beneficiu să fie evaluat.

Prezentul document are ca scop să definească o metodologie de ajustare a valorii proiectelor.

2. Abordare generală

Prezenta metodologie nu privește decât proiectele de investiții, respectiv proiectele al căror obiect principal constă în realizarea unor investiții, prin contracte de lucrări și / sau contracte de furnizare, care au fost aprobate prin Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) Prezenta metodologie nu privește proiectele făzate, respectiv proiectele care au fost aprobate inițial în cadrul Programului Operațional Sectorial – Transport (POS-T) sau Programului Operațional Sectorial – Mediu (POS-M).

Există două abordări diferite, în funcție de stadiul de implementare a fiecărui proiect și de anul de referință pentru evaluarea prețurilor. Abordarea poate fi rezumată prin graficul de mai jos:

3. Cazul 1

3.1 Aplicabilitate

Cazul 1 se aplică pentru proiectele care îndeplinesc cumulativ următoarele trei condiții:

1. Obiectul principal al proiectelor reprezintă investiții realizate prin contracte de lucrări,
2. Contractele / deciziile de finanțare sunt bazate pe un deviz general estimat pe baza prețurilor din anul 2017 sau anterior,
3. Stadiul de implementare este incipient, respectiv cel puțin una din următoarele două condiții este îndeplinită:
  - la 31.12.2019, valoarea contractelor semnate reprezintă sub 25% din valoarea totală a proiectului, sau
  - la 31.12.2019, valoarea plăților aferentă contractelor de lucrari reprezintă sub 15% din valoarea totală a proiectului.

Abordarea generală în acest caz este următoarea: se ajustează valoarea proiectelor în prețuri valabile pentru anul 2019 și se modifică în mod corespunzător analiza cost – beneficiu. Nu se fac alte modificări în proiect.

Astfel, nu se modifică descrierea tehnică a proiectului, soluțiile tehnice stabilite, calendarul de implementare sau planul de achiziții. De asemenea, în cadrul analizei cost – beneficiu, nu se modifică scenariul ”fără proiect”, iar din scenariul cu proiect, se modifică doar bugetul proiectului.

Obiectivul este de a recalcula valoarea totală a proiectului și de a solicita o creștere a sumelor eligibile, inclusiv prin revizuirea deciziilor de aprobare a proiectelor majore emise de către Comisia Europeană.

Metodologia are următoarele 4 etape:

- Stabilirea costului revizuit având ca bază anul 2019,
- Actualizarea analizei cost beneficiu cu un nou an de referință, respectiv 2019, inclusiv a documentelor rezultante,
- Recalcularea rezervei de ajustare a prețurilor pentru anii 2020-2023,
- Pregătirea unui document explicativ.

3.2 Stabilirea costului revizuit al proiectului având ca bază anul 2019

Costul revizuit având ca baza anul 2019 se calculează după cum urmează:

- a) Se determină care este anul de bază pentru estimarea costurilor conform proiectului aprobat de Comisia Europeană. De regulă, anul de referință pentru estimarea costurilor unitare este indicat în studiul de fezabilitate, documentele de elaborare a devizului, sau analiză cost – beneficiu.

Exemple:

”Costurile unitare si costurile de investitie sunt exprimate in Lei si Euro, anul de referința pentru toate preturile utilizate fiind 2014.”

”prețuri constante 2015”

- b) Se ia în considerare costul proiectului în lei, exprimat în anul de bază (2014, 2015, 2016 sau 2017 după caz). Acesta este costul în prețuri constante, fără TVA și fără a lua în considerare eventualele rezerve pentru ajustare de prețuri. Acest cost corespunde cu costul proiectului în lei fără TVA din devizul în prețuri constante care stă la baza analizei cost – beneficiu și a cererii de finanțare.

Exemplu: – extras din devizul general în prețuri constante. Costul de luat în considerare este 631.752.780 lei, echivalent a 140.072.010 euro, la cursul din deviz. Se poate verifica faptul că valoarea de 140.072.010 Euro este cea indicată la rubrică ”investiție” din analiza cost-beneficiu ca fiind valoarea totală a proiectului fără rezervă de ajustare de preț.

Nr crt	DENUMIREA CAPITOLELOR SI SUBCAPITOLELOR DE CHELTUIELI	Valoare fara TVA		TVA	Valoare inclusiv TVA	
		(mii Lei)	(mii Euro)	(mii Lei)	(mii Lei)	(mii Euro)
		3	4	5	6	7
1	2					
CONSILIUL JUDETEAN		57,339	12,713	10,894	68,233	15,129
TOTAL II		2.196,894	487,095	75,410	2.272,304	503,815
Total General Proiect (TOTAL I+TOTAL II)		631.752,780	140.072,010	119.107,807	750.860,587	166.480,552

c) Se aplică coeficient cumulativ de creștere a indicelui de cost în construcții inginerești între anul de bază și anul 2019, după tabelul de mai jos:

Evoluția indicelui cost în construcții inginerești	coeficient lei 2019 față de anul de bază
baza 2014	31,21%
baza 2015	34,08%
baza 2016	32,23%
baza 2017	24,53%

Exemple:

1. Costul proiectului A în lei fără TVA fără ajustare de preț, baza 2015, este 1.919.586.659 lei (echivalent a 427.639.159 euro la cursul din deviz). Costul revizuit în lei, fără TVA, în prețuri constante 2019, este 2.573.781.792 lei (creștere 34,08%).

2. Costul proiectului B în lei fără TVA fără ajustare de preț, baza 2015, este 631.752.780 lei (echivalent a 140.072.010 euro la cursul din deviz). Costul revizuit în lei, fără TVA, în prețuri constante 2019, este 847.054.127 lei (creștere 34,08%).

3. Costul proiectului C în lei fără TVA fără ajustare de preț, baza 2014, este 941.584.078 lei (echivalent a 207.023.453 euro la cursul din deviz). Costul revizuit în lei, fără TVA, în prețuri constante 2019, este 1.235.452.468 lei (creștere 31,21%).

d) Costul astfel obținut în lei se transformă în Euro, la cursul de schimb actual. Acest cost este noul cost în prețuri constante 2019.

Exemple: în exemplele următoare se folosește cursul de schimb valabil pe 01.12.2019, respectiv 4,7781 lei / euro.

1. Costul revizuit al proiectului A în euro fără TVA în prețuri constante 2019 este 538.662.186 euro (o creștere de 25,96% față de costul proiectului în euro prețuri constante 2015).

2. Costul revizuit al proiectului B în euro fără TVA în prețuri constante 2019 este 177.278.443 euro (o creștere de 26,56% față de costul proiectului în euro prețuri constante 2015).

3. Costul revizuit al proiectului C în euro fără TVA în prețuri constante 2019 este 258.565.637 euro (o creștere de 24,90% față de costul proiectului în euro prețuri constante 2014).

- e) Se vor modifica devizul general în prețuri constante și estimarea de cost din rubrica investiție din analiza cost-beneficiu (fără rezerva de ajustare de preț) ca să corespundă cu totalurile revizuite în lei și în euro. Procentele respective (pentru lei și pentru euro) se vor aplica fiecărei linii din deviz respectiv din estimare de cost de investiție din analiza cost – beneficiu.

3.3 Actualizarea analizei cost beneficiu cu un nou an de referință (2019)

Actualizarea analizei cost beneficiu se va realiza pornind de la costul revizuit de investiție (preț constant în Euro, 2019). Actualizarea analizei cost – beneficiu se va limita, în ceea ce privește inputurile, la modificarea costului de investiție (și a inputurilor direct legate de acest cost). Astfel, nu se vor modifica cadrul de analiză, scenariul fără proiect sau alte ipoteze și inputuri.

Actualizarea va cuprinde, printre altele:

- Verificarea faptului că rentabilitatea socioeconomică este îndeplinită în continuare (peste 5%)
- Actualizarea cheltuielilor de exploatare și întreținere (în măsură în care nivelul costurilor de exploatare și întreținere depind de nivelul costului de investiție)
- Actualizarea, dacă este cazul, a planului de tarifare și aprobarea noului plan tarifar de către operatori și membrii ADI
- Verificarea sustenabilității financiare la nivelul proiectului și la nivelul beneficiarului
- Recalcularea ratei deficitului de finanțare (funding gap).

3.4 Recalcularea rezervei de ajustare a prețurilor pentru anii 2020-2023

Calculul rezervei de ajustare a prețurilor se face folosind:

- costul proiectului în lei, exprimat în anul de bază (2014, 2015, 2016 sau 2017 după caz). Acesta este costul în prețuri constante, fără TVA și fără a lua în considerare rezerva pentru ajustare de prețuri
- graficul de eșalonare a plăților pe ani, conform analizei cost – beneficiu inițială
- coeficienții de creștere a costurilor în construcții ingineresti pentru fiecare an (coeficienți publicați de către Institutul Național de Statistică pentru perioada 2015-2019 și în funcție de prognoza realizată de către Comisia Națională de Strategie și Prognoză pentru 2020-2023), din tabelul următor:

indice	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
baza 2014	100	97.86	99.23	105.36	120.93	131.21	139.61	146.73	152.31	157.79
baza 2015		100	101.4	107.67	123.58	134.08	142.66	149.94	155.64	161.24
baza 2016			100	106.18	121.87	132.23	140.69	147.87	153.49	159.02
baza				100	114.77	124.53	132.5	139.26	144.55	149.75

2017										
------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- d) se obține astfel, pentru fiecare an, o valoare revizuită. Suma acestor valori este valoarea revizuită a proiectului, în lei, în prețuri curente.
- e) Diferența dintre valoarea revizuită în prețuri constante 2019 și valoarea revizuită în lei în prețuri curente dă noua rezervă pentru ajustarea prețurilor, în lei.
- f) Se transformă toate aceste valori în Euro, la cursul de schimb actual.

3.5 Documentarea modificărilor

Se va elabora un document complet consemnând modificările efectuate și impactul lor.

Se vor prezenta devizele revizuite în conformitate cu metoda de mai sus, în prețuri constante și în prețuri curente.

Dacă este cazul, se va prezenta noul plan tarifar aprobat de membrii ADI.

Documentație de modificare a proiectului va include:

- Cererea de finanțare revizuită,
- Analiza cost- beneficiu revizuită,
- Alte documente revizuite (cum ar fi planul tarifar)
- Documentul consemnând modificările efectuate.

Exemplu aferent capitolului 3.4

an baza 2015

valoare preturi constante 2015 (lei, fara TVA)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Total
631,752,780									
indice	101.40	107.67	123.58	134.08	142.66	149.94	155.64	161.24	
% investitie	0.0%	0.0%	4.7%	32.6%	37.8%	22.6%	1.8%	0.5%	
valoare preturi curente / an	0	0	36,698,403	276,328,260	340,748,122	213,820,916	18,044,046	4,697,822	890,337,569
valoare preturi constante 2019 (lei, fara TVA)	847,054,127								
rezerva ajustare pret (lei, fara TVA)	43,283,442								
rezerva ajustare pret (euro, fara TVA)	9,058,714								

Astfel, în cazul acestui proiect, valoarea revizuită a proiectului devine:

valoare preturi curente (euro, fara TVA)	186,337,157
diferenta / curent initial (euro, fara TVA)	23.06%

4. Cazul 2

4.1 Aplicabilitate

Cazul 2 se aplică pentru proiectele de investiții aprobate prin POIM care nu îndeplinesc cele trei condiții cumulative de la cazul 1, dar nu include cazul proiectelor fazate.

Astfel, cazul 2 include următoarele tipuri de proiecte de investiții:

- proiectele care constă în realizarea de investiții în principal prin contracte de furnizare,
- proiectele bazate pe un deviz general estimat pe baza prețurilor din anul 2018 sau ulterior,
- proiectele cu un stadiu de implementare înaintat.

Pentru proiectele care se află în acest caz 2, beneficiarii vor realiza o estimare a necesarului de ajustare a valorii eligibile, de la caz la caz.

4.2 Stabilirea necesarului de revizuire a costului eligibil al proiectului

Stabilirea necesarului de revizuire a costului eligibil al proiectului include 3 etape, după cum urmează

Etapa 1:

Necesarul de ajustare a valorii eligibile a proiectului va include estimarea impactului financiar al următoarelor elemente:

1. ajustarea valorii estimate pentru licitațiile nepublicate sau în caz de relicitare, inclusiv ca urmare a rezilierii unor contracte,
2. ajustarea valorii contractelor semnate, după caz, în funcție de următoarele tipuri de modificări contractuale:
  - ajustarea valorii contractelor semnate ca urmare a aplicării unei formule de ajustare (în cazul contractelor cu formulă de ajustare a prețurilor),
  - ajustarea valorii contractelor semnate ca urmare a unor modificări legislative (cum ar fi introducerea unui salariu minim în construcții prin OUG 114/2018 sau schimbări de normative),
  - ajustarea valorii contractelor semnate ca urmare a prelungirii neprevăzute a perioadei de aplicare a procedurii de atribuire (pentru contractele semnate ca urmare a unor proceduri de atribuire derulate conform OUG 34 / 2006).

Beneficiarul va estima impactul financiar aferent fiecărui dintre elementele de mai sus, cu justificări detaliate.

În situația în care valoarea estimată a unor licitații, aferentă unor lucrări, trebuie revizuită, Beneficiarul va lua în considerare coeficienții de creștere a costurilor în construcții inginerești pentru fiecare an menționați în tabelul prezentat la capitolul 3.4 lit. c) de mai sus, funcție de anul de referință a estimării inițiale de prețurilor.

Ca rezultat al etapei 1, Beneficiarul va identifica o sumă reprezentând potențiale costuri eligibile suplimentare, la nivelul proiectului.

Etapa 2:

Suma rezultată din etapa 1 va fi comparată cu sumele disponibile din cadrul contractului / deciziei de finanțare. Sumele disponibile reprezintă valoarea contractului / deciziei de finanțare minus:

- valoarea cumulată (eligibilă) a contractelor de achiziție semnate,
- valoarea cumulată (eligibilă) a cheltuielilor angajate sau care urmează a fi angajate (cum ar fi sumele aferente echipei de proiect), și
- valoarea cumulată (eligibilă) a contractelor de achiziție care urmează a fi semnate în cadrul proiectului, conform planului de achiziție.

În cazul în care suma rezultată din etapa 1 este mai mică decât sumele disponibile din cadrul contractului / deciziei de finanțare, nu este necesară vreo ajustare a valorii eligibile a proiectului.

În cazul în care este necesară o ajustare a valorii eligibile, Beneficiarul va identifica metoda potrivită, în cadrul etapei 3.

Etapa 3:

Există două metode posibile de revizuire a valorii eligibile a proiectului. Beneficiarul va alege, în funcție de necesar, metoda potrivită.

- Metoda 1: suma suplimentară estimată este mai mică decât diferența între valoarea liniei bugetare de diverse și neprevăzute aprobat la semnarea contractului de finanțare și valoarea acestei linii dacă ar reprezenta 10% din valoarea proiectului.

În acest caz, Beneficiarul va întreprinde următoarele:

- o modificarea devizului general și a bugetului proiectului,
- o pregătirea documentației de re-depunere a proiectului și transmiterea acesteia către AM / OI-T.

- Metoda 2: suma suplimentară estimată nu poate fi acoperită prin mărirea liniei bugetare de diverse și neprevăzute până la 10% din valoarea proiectului.

În acest caz, Beneficiarul va întreprinde următoarele:

- o actualizare analizei cost – beneficiu (ACB) – în conformitate cu cele prevăzute la capitolul 3.3 de mai sus, inclusiv actualizarea valorii investiției și verificarea rezultatelor cheie
- o pregătirea documentației de re-depunere a proiectului și transmiterea acesteia către AM / OI-T.

5. Alte prevederi și precizări

5.1 Eligibilitatea unor modificări contractuale

Modificarea (mărirea) valorii proiectului nu permite în niciun caz Beneficiarului să opereze o mărire "automată" a valorii contractelor de achiziții publice / sectoriale. Modificarea valorii contractelor de achiziții publice / sectoriale se face în strictă conformitate cu regulile aplicabile de achiziții publice.

5.2 Cazul proiectelor non-majore

În cazul în care aplicarea prezentei metodologii ar implica, pentru un proiect aprobat ca proiect non-major în sensul Regulamentului 1303 / 2013, ca valoarea proiectului după revizuire să depășească pragul valoric aferent proiectelor majore, Beneficiarul va pregăti documentația de re-depunere a proiectului având în vedere faptul că proiectul revizuit va deveni un proiect major și va fi transmis Comisiei Europene spre aprobare.